

مِثاقِ حَقِّقِ

دین، فلسفہ، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث ہفتہ لک رسالہ در

مسلکینہ موافق آثار جدیدہ مع المنونینہ قہرل اولنور
درج ایدیلین آثار اعادہ اولنور

اظہار:

محل ارارہ:
درسعادتدہ یکی پوستہ خانہ قارشوسندہ
دائرہ مخصوصہ در

درسعادتدہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قہرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلتیر.

درسعادتدہ پوستہ ایلہ کوندریلیرسہ ولایات بدلی اخذ اولنور.

مؤسسری: ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرفی ادیب

سنہ لکی القایلنی

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۵ ۱۰۰ غروشدر.

درسعادتدہ

ولایاتدہ

ممالک اجنبیہ دہ

تاریخ تأسیسی:

۱۱ تموز ۳۲۴

و بدینده خلوص نیتی تأکیداً بیان ، ریا و سمعه دن قطعاً زجر ، تهذیب اخلاقی مفصلاً و مکملآ بیان ، اخلاق ذمیه اصحابی تهدید ، حلم ، تواضع ، کرم ، شجاعت و سائره کبی اخلاق حسنه ی مدح ، غضب و تکبر و بغض و کین و ظلم و سائره کبی اخلاق قبیحه ی ذم ، تقوایه ، ذکر الله و عبادة الله ترغیب .

امدی مضامین قرآنیہ نیک خلاصه و زبده سی ایشته بو ذکر اولنان شیر اولوب بونلرایسه بلاشک عقلاً و نقلاً تمدوح و مقبولدر . بوجهتله جناب حق آنلری قرآنده صدور و اسالیب مختلفه حسنه و مقبوله ایله تکرار تکرار بیان ایش و محافظه اولنلرینی صورت قطعیه ده فرمان بیورمشدر که نوع بشرک سعادت مادیه و معنویه سی تأمینه بحق کافی اولان بو قدر مضامین لطیفه و مقبوله نیک هیچ بر کتاب سماوینده بر مثل دها کورولماشدر .

موسی لایظم

نامنا : اصحاب بلاغت و فصاحتیه معلوم اولدینی اوزره برکلامده جزالت ایله عنوبت و لطافتی وجه لایق اوزره جمع ایتمک درجه استخاله ده اولدینی حالده قرآن کریم یک چوق آیات بیناتی و بویکی صفت متضاده یی وجه الیق اوزره جمع ایشدر .

تاسعاً : قرآن کریم رکاکت ، قیاسه ، قاعده یه مخالفت و تنافر حروف و کلمات کبی محل فصاحت اولان اموردن بالکلیه خالی اولمقله برابر تأکید ، اطلاق ، تقدیم ، تأخیر ، فصل ، وصل و سائره کبی بلاغت کلامده رعایت اولنسی لازم کن امورک کافه سی مشتمل در که هیچ بر بلیغک کلامنده بونک مثل کورلماش و کورلماک احتمالندن دخی یک بعید بولنمشدر . ایشته بویکی اسبابه بناءً فصحا و بلاغاً قرآن کریمک اک قیسه بر سورسینه بیله نظیره یا عقندن عاجز قالمشدر و نهایت جله سی او کلام معجز بیانه قارشو سرفرو برده حیرت اولمشدر . قرآن کریمک معجز اولسی و بتون بلغایه قارشو تحدی انلسی ، میدان او قومسی کندی زمان نزولنه مخصوص اولوب بیک او چوز بو قدر سنه دنبری بو تحدی بی ایتمکه و بومیدانی او قومده در .

واقعا کلامده فصاحتک ، بلاغتک ، جزالتک ، عنوبت و لطافتک نه دیک و نصل اولدینی بیلیان بعض خصمای دین و بر طاقم سفهای کوته بین قرآن کریمک بعض یا کلس و ناقص ترجمه لرینه باقرق انک فصاحتیه ، بلاغته ، اجزاسی ارسنده ارتباطنه دایر بر چوق هذیانلر سونلشدر ایسه ده انلرک بو هذیانلری عوعوه قیلندن اولوب شایان استماع بیله دکلدرد . چونکه قرآنک درجه علیای بلاغته اولدینی بیک یا فصحا و بلغای عربدن اولمغه و یا خود فن معانی و بیانده مهارت کامله سی بولنمغه و توقف اولدینندن اولسان عذب الیساندن ، او علوم متین الاحکامدن بیگانه اولنره قارشو قرآنک بلاغتی و آیات بیناتی ارسنده کی حسن انسجام و ارتباطنی آباته قالمشوق عبت ایله اشتغالدر .

هله بعض علمای روحانیونک — کویا قرآنی آکلور لر مش کبی — او کتاب مبینک مضامین غیر مناسبه یی متضمن اولدینغه دایر سوبلدکاری هذیانلر اغرب غرابدندر . عجباً قرآن کریم کندی کتابلری کبی انبیای عظام حضرتانه بر طاقم فحشاتی اسناد ایتیموب بالعکس مشار الیه می او کبی نقایصدن تنزیه و تقدیس ایتدیک ایتیمو می مضامین غیر مناسبه یی متضمن اولمشدر ؟ انلر امین اولسونلر که قرآن کریم لایعده و لایحیی مضمونلری افاده ایلدیک حالده هیچ بر یسنده عقل و حکمتیه مغایر برشی کورلماشدر . ایشته مال و مرجع مضامین قرآن شونلردن عبارتدر :

توحید و تنزیه ذات ، ذکر و تفرید صفات ، توحید خالصه دعوت ، شرکدن و بالخاصه تلیشدن شدتله نهی ، انبیای سالفه یی ذکر ، آنلری شان نبوته لایق اولیه حق نقایصدن تنزیه ، انبیایه ایمان ایدنلری مدح و ثنا ، منکرین انبیای ذم و تقبیح ، انبانک جله سنه و علی الخصوص عیسی علیه السلامه ایمانی تأکید ، نهایت مؤمنلرک ، شرکینه غالب اوله جقلرینی وعد و اخبار ، قیامتک و او کونده هر کسک کندی اعمالنه کوره مکافات و مجازاتک حقیقی بیان ، ذم دنیا و مدح عقبا ، اشیانک حلال و حرامنی بیان ، سیاسته ، تدبیر منزله متعلق بالجمله احکامی بیان ، اللهم ، اهل اللهم محبتیه تشویق ، وصول الی الله و سیله اوله بیله جک شیرلی بیان ، ادانی و اسافل ایله مصاحبتدن منع ، عبادات مالیه

مواظب

مقرر ی : مناستری اسماعیل حق افندی
محرری : سیروزی ح . اشرف ادیب

متخیر اولدیلر . بیدارنده قونوشمغه باشلا دیلر ، نهایت شو پولده جواب و بر دیلر .

— بز ذاتا آتشدن قاهر ق پیغمبره ایمان ایتدک . آتشدن قور . تولم دیه . آتسه یا نقی ایچون ایمان ایتدک . واقعا : « اطاعت ایدک ! » بیوردی . بونی بی یوروز . فقط ظن ایتیمکز که « آتسه کیرک ! » دیرسه کیرمک لازم کلیر . نه او ، بویله امر ویرر ، نه سزک بونی امر ایتمکه حقیق وار . بز هم دنیا ، هم آخرت آتشنه کیره میز .

— کیره جکسکز . — کیره میز افندم !
اونلر بویله قونوشیورکن آتشی یا نوب کول اولدی . علقمه نیک ده غضب و حدتی آتسه برابر سوندی .

صو کرا عودت ایتدیلر . رسول اکرم افندمزه ایشی حکایه ایتدیلر :
— بویله بویله برشی اولدی . علقمه حضرتلری ده بزه : « آتسه

کیرمزه کز بکا عاصی اولورسکز . بکا عاصی اولان پیغمبره عاصی اولور . » دیدی . او وقت نه بیوردی رسول اکرم افندمزه ؟

— [لو دخلوها ما خرجوا منها ابدأ] یوق ، یوق . اگر او آتسه کیره دیدیکز ، قیامتیه قدر چیقماز دیکز . آخر تنده یانه جقدیکز .

اصل عاصی او وقت اوله جقدیکز . اطاعت معروفه قارشو در . منکره اطاعت اولماز . مدافعه اولور . هر کسک حق وار ، حقوقی وار . اگر

او آتسه کیره دیدیکز ، ابدیاً چیقمایه جقدیکز . یعنی آخرت عذابنده لایق اوله جقدیکز . ظاهرده اطاعت ، فقط حقیقتده بلاهت در .

معروفه دایر در اطاعت . منکره قارشو اطاعت اولماز . اونک ایچون نه بیورور ؟

[فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله و لرسل ان کنتم تؤمنون بالله]
الله اطاعت ایدک ، رسوله اطاعت ایدک . اولی الامر ده اطاعت ایدک . اما اولی الامر ، الله کبی ، رسول کبی طوغرو بوله سوق ایتمزه ... عادل وار ، ظالم وار . دیدک یا ، هپسی اولی الامر در . ولو بر قاچ

اصلا خاطر لرندن کچمز . کیم اولورسه اولسون دائما حقیقتی سویلر .
 لردی ، بویله عالم اولورسه ، کندیلرینه حقیقه مراجعت ایلمدن
 برایش یایلمایورسه ... آرتق بویله هر طرفدن مبعوث کلمسه حاجت
 قالیورمیدی ؟ مبعوث کوندرمک لازم کلمسه بتون امتی کوندرمک ایجاب
 ایده جک . هر کس مبعوث . بر ایشده اولسون مشورتدن آیریلدقلری
 یوق که . هر کس حقیقتک اوکنده لال ومطیع . فکر لر عالی ، قلبلر صاف ،
 شایسته منفعتدن عاری . هر کس بر مثال عدالت . مأمور لک فکر لر یله امتک
 فکری بر ، غلاما چوق . اولیله زمانده شو اصولاره حاجت قالیورمی ؟ .
 فقط مرور زمان ایله هر شیرلر دکیشمش . نه فکر عدالت قالمش ،
 نه حسن انصاف . اخلاق بوزولمش . خلق منفعت شخصیه لرینه دوشمشلر .
 امور اداره بی هر کس کندی هوای نفسانیسنه اویدورمغه قالمشمش . منافع
 عمومیه اونودلمش ، کندینه دهها موافق جهت دوشونلکه باشلامش ،
 بویله آچیقندن آجیغه بردأریه لزیم وجوب درجه سنه کلمش . باشقه
 درلو قابل اولمامش . صوکر اکنلر چوق تجربه ایشلر . اوروپا اقوامی ده
 بونی چوق دوشوشلر . بوندن باشقه چاره بوله مامشلر !

— مادام که ملتک حتی در . ویرکیلرینی آلیورز . البت اونلرک
 منفعتنه صرف ایتک لازم . کواهن دکل اونلر . نلره صرف اولنیور ،
 اونلرده کورسون . امور دولت خصوصنده اونلرکده رأیلری اولسون .
 ویرکیلر موافق می جبات اولنیور ، صرف ایدیلن پاره لر یرلی یرینه می
 صرف اولنیور ؟ . . . هپسنی کورسونلر . هر خصوصده اونلرکده
 فکری نظراعتباه آلملی . ایسته دیکک کبی آل ، کندی سفاهتک اوغورینه
 صرف ایت . . . بویله شی اولماز . قابل دکل بو .

چوق دوشوشلر ، بر چوق عصر لر بویله کچمش . اکاول انکلتره
 اهالینک بو حقیقی تسلیمه مجبور اولمش ، قانون اساسی قبول ایشمش . انسان
 ویریلن بللی . کینلی ، قپاقلی هیچ برشی یوق . مسلمان دینی کبی آشکاره .
 بونک قائده سی میدانده . هر کسک اهلیتی ، حقیقی وزن اولونیور .
 مقتدر بری تعیین اولونیور . دهها اهلی وارسه اوتدکی کناره چکیلیور . . .
 هپ بونلری شریعت اسلامیه دن آلمشلر . اوسایه ده ترقی ایشلر .
 اوسایه ده بتون جهانه حاکم اولمشلر . ظن ایدر میسکیز که انکلز لر
 ترکدن ذکی در ؟ ترکدن درایتلی ، ترکدن فطانتلی در ؟ . . . ترکر ،
 مسلمانلر اولیله بر شمسدن نور آلیورلر که اوکونشک اوفاق بر شعاعی
 هر نریه توجه ایتسه اوراسنی مستغرق فیوضات ایدر . شریعت
 غرای مجدییه . . . نلر ، نلر بزه کورستریور . . . بوتلقینسات عالییه
 بز اتباع ایتسه یندک بوکون نه اولوردق ؟ . . . ژاپونلر بیله بوسایه ده ترقی
 ایتدی . ال بر لیکله ، اتحاد ایله چالیشدیلر . بتون ملتک مظهر حرمتی
 اولان کیمسه لر ی ایش باشنه کچیردیلر . یوکسلدکجه یوکسلدیلر . اودرجه که
 روسیه کبی مستبد ، فکرنده مصر ، مغرور بردواتی محو و پریشان ایتدیلر .
 روسیه . . . اوراسی ده بزدن بدتر . بزدن زیاده اوراده مظالم
 واردر . او غراندوقلر ، او اصیل زاده لر او مملکتلری محو ایشلردر .
 بی نهایت مستبد زمامداران اطراف صاارمشلر . اخلاقسز حریفلر .
 او قوجه دولتی ضعفه دوچار ایلدیلر . اخلاقسز قلری ، استبداد لر ی ،
 هر درلو یولسز قلری بودفمه کی جنراللرک محاکمه لرنده کورولدی .
 بر لرینک علمنده بولوندیلر .

کشی یه رئیس اولسون ، ینه « امیر » دنیر . سکا بکا قارشی سوزی
 کچوریا . امیردر . . .

اگر امیرلر کزله ینکزده بر منازعه ظهور ایدرسه . . .
 پادشاهده شمولی وار بونک . اولیله بر امده بولونویور که اطاعت
 اولنه جق کبی دکل . علقمه نک سوزی کبی « آتسه کیر » قیلندن . . .
 او وقت ده اطاعت می ایده چکسکز ؟ یوق . عصیان می ایده چکسکز ؟
 خایر . عصیان حرام . مافوقه قارشی جرأتکارانه حرکت ممنوعدر .
 یننی بولمق ایچون بر یول آرامی . نه اونک جانی یانسون ، نه سنک جانک .
 الله بر شینی بوش بر اقامش . هر شینک چاره سنی کورسترمش :
 اطاعت ایدک . فقط باقدیکز که اطاعت اوله جق کبی دکل . منکرات
 نوبندن برشی ، نعوذ بالله . علقمه نک « آتسه کیرک » کبی مخاطره قیلندن
 برشی . او وقت [فردوه الی الله والرسل] معنای شریف : « ینکزده منازعه
 ایدرسه کز » دیمک دکل ، بتون تفسیر لره باق ، « اولی الامرله ملت
 آراسنده واقع اولورسه » دیمکدر . او ، یولسز بر طرفه سوق ایدر .
 سنکده وجدانک قبول ایشمز . اگر بویله بر مشکلات ظهور ایدرسه . . .
 حکومتک ماتر می باشقه ، ملتک ماتر می باشقه اولورسه . . . حکومت ظلم
 ایدر ، سن عدالت بکلسک . . .

اگر بویله بر منازعه اولورسه . . . بر منازعه که باشقه درلو حل
 اولونه میه جق ، قان دوکوله جک . او وقت احتیاط ایدک . قان دوکله کدن چکنک . . .
 [قان تنازعم فی شیء فردوه الی الله والرسل] . هر هانکی بر شیده
 آسرایله مأمور یننده بر اختلاف ظهور ایدرسه ، آسراک ویردیکی امرلر
 قابل اجرا اولمازسه ، بویله بر حالده [فردوه الی الله والرسل] .
 او منازع فیله اولان شیء اللهک کتابنه ، رسولک سنتنه ارجاع ایدک !
 الله نه بیورمش ، رسول نه بیورمش ، اولیله فصل ایدک .

اختلاف زماننده یایله جق شی مشورتدر . (وشاورهم فی الامر)
 صوکر بعض ایتلرده ده (شوری) ایله توصیف بیورور : [وامرهم
 شوری بینهم] . نمازی ، اوروجی ذکر ایدرکن [والذین استجابوا
 لرهم واقاموا الصلوة وامرهم شوری بینهم ومما رزقناهم ینفقون] دیه
 شورایی ده ذکر ایدمیور . نماز قیلارلر ، اوروج طوتارلر ، بتون ایشلرینی
 شورا ایله یاپارلر . کیمسه کیمسه یه مستبدانه معامله ایله میور .

خلفای راشدین زماننده بویله ایدی :

— نه قصورمن وارسه کورستک . . . بیورورلر ، هر کسه ، ادنی
 بر انسانه صلاحیت ویر بیورلردی . شورادن مقصد ، بودکلی ؟ عیان ،
 علنی . بویله یایدیلر . حضرت پیغمبر دائما امتک رأینی آلیلردی .
 صوکر اکن خلفاده علی الاکثر بویله حرکت ایتدیلر . آرای امتی آلمدن
 هیچ برایش کورمدیلر .

هر نه قدر بویله مبعوثلر طوبیلاقم صورتیله دکلسه ده حقیقتده
 باشقه برشی دکلدی . ینه مذاکره لر ، شورالر او یوردی . یالکیز
 بویله هر مملکتدن بر قاج مبعوث کلسون . . . بویله بر شکله دکلدی .
 چونکه اوزمانلرجه شو اصوللر زائد کورولمش . دکلی که ملتده برحق
 نظارت وار ، علمانک فتواسیله ، مجتهدینک حکمیله عمل اونور . . . علما
 صنفنده ده بحق علما اطلاقنه شایان آدملر بولنور . اللهک ثنا ایتدیکی
 عالمل مرجع انام اولور . آنلر دنیایی محقر کورورلر . منافع دنیویه

پور آرتورک تسلیم شده نه قدر سوء استعمالات اولدی . دولته ، ملته ، صدق ایله چالیشان یوق . دائماً چالغنه باقار . ملتک محوینی دوشونمبور خائن . صوگرا اوده ایجه بولنه کیردی یا . نهایت قانون اساسی بی قبول ایتدی . فقط اینجه قدر نه قتال اولدی ، نه میلیونلرجه انسانلر محو اولدی ! .. عاقبت ممکن درجه استبداددن قورتولدیلر .

ایشته یکی بر حکومت ، بر ژاپونیا چیقندی . قوجه بردولتک حقندن کلدی . اومو فقیترلی نه سایه ده اولدی ؟ هپ صدق وجدیت ، هپ عدالت سایه سنده . ژاپونلر معلوم . نه کتابلری وار ، نه اساسلی بردینلری . لکن هر بردن معلومات آلمشلر . جدی چالیشمشلر . صدق ایله صرف مساعی ایدیشلر . آلدقلری پاره لری صرف اولنه جق یره صرف ایشلر . خزینهلر حاضرلامشلر . بزم کبی خائنه بدیرمه مشلر .

— اما نیچون اول بونلری سویله میوردک ؟
نصل سویله بیلردم ؟ آغزیمه آلسه یدم بی محو ایدلردی . الله ده امر ایتمه مش : کندیکی تهلکیه آت ا دیه . بر کشی ، ایکی کشی دن برشی چیقماز . بویله شیلری بیوک بر قوت یاپار . بو مو فقیتر اللهک عنایتله اولور . باشقه سی یاپه ماز . واقما واسطه اولانلره تشکر و ثنلر ایدیلیر . فقط مسبب حقیقیسی الله اولدیغی اونو تمامق لازم در .

اوجمیت یوقی ؟ والله اوله محترم ، مقدس برجعت درکه قیامتله قدر پایدار اولسون . صدق ایله چالیشدیلر . اوقدر سنه اشکجه لره داپاندیلر . انصاف ایدلم ، حق لر بی تسلیم ایدلم . نه بیوک موقیت ، نه عالی مقصد ! .. بویله زمانده بونی یایمق ، والله حیرتدن حیرته دوشورور عالی . بتون جهان حیرته در . بش اون کشی اساسی قورمشلر . نه درجه جهد و غیرت لر ، نه درلو تدبیرلر ... خاطره ، خیاله کلز .

برچوق اشکجه لر ، برچوق وقوعات ایله ده بونک حیز حصوله کلسنه یاردم ایتدی . قهر یوزندن لطف اولدی . ملتک دوچار اولدیغی اومصائب کونا کون . تکراره لزوم کور میورم . اخیراً ظهور ایدن قومیتلر ، اومقانات داخلیه هرکسک معلومی در . اجمالاً سویله حکم . روم ایلی خلقنک درت سنه اولنه نسبتله بر ثلثی کتمشدر . اودرجه تلفات اولدی . اولنرده اللهک امامتی در . خرسیتیان اولسون ، نه اولورسه اولسون ، عدالت ایسته یورلر . ظلمدن بیزار اولدیلر . طاغره چیقدیلر . دایانماز ظلمه . انسان ، حیوان کبی دکل اسارته تحمل ایده من . خصوصاً خارجدن ده معاونت وعد اولنورسه .

ها سز چالیشک . بن معاونت ایدرم .
دنبرسه ، دورورلری یا ؟ بلغارلره بلغارستان ، روملره یونانستان ... هر بر ملته بر حکومت وعد معاونت ایدیور . یواش یواش بتون دولتله معاونته باشلایور . چونکه نهایتی اونلر بریره واریور . هپسی نهایت بر ملت صابیلر . ازالرنده کی اوفر ق ، بزده کی سنی ایله شیعی کی در . هپ بر کلمه ده . آری غیری طومایه لم . ایجابنده آزالرنده کی اوفر قی اونودورلر ، جمله سی بر ملت اولورلر . یکدیگرینه معاونت ایدرلر . هم بو حرکتلری موافق ده . خصوصاً مظلوملره معاونت انسانیت مقتضاسی . سلاح ویرر ، پاره ویرر ، آدم کوندرر .

— ورتاره جغز ، دیورلر ، او بیچاره لری . بو ظلم بویوندوروغی اونلری محو ایله جک . نیچون قارشیدن سیرجی قاله لم ؟ انسانلر می بو ؟

بو صورتله معاونتدن کیرو طورمدیلر . اوچوز بیک عسکری اورایه طولدوردق . بویاندن تیر تیر تیره یورز ، کولکه مزدن قورقیورز ، اوتده ایسه اوچوز بیک عسکر سلاح آلتنده طوتیورز . ممالک متمدنده اشقیا تعقیبی ژاندارمه لره عاندر . عسکرلر محاربه ایچون ، منتظم میدان محاربه سی ایچوندر ، اشقیا تعقیبنه کوندرمک عسکری تحقیر عد اولنور . بو ، معتول بر حرکت دکلدر . لکن الله قادر و قیومدر . [یخرج الحی من المیت و یخرج المیت من الحی] . [قل اعوذ برب الفلق] . (فلق) ک معناسی بیلیرمیسکز ، ظلمت ایچندن نور چیقاران الله . هر دور لوتاریک خلالتدن نور عدالتی انفلاق ایتدیرن الله .

دینه بیلیرکه اجنبیلرک اورایه کلسی بو حریتک حیز حصوله کلسنه پک بیسوک یاردیمی اولدی . او مملکتلر سر بست اولدی . اونلرک واسطه سیله اوروپا غزته لری کلمکه باشلادی . اونلر ملتک فکرینی انتباهه سوق ایتدی . بزم معارف دوشمنلری اونلره اوراق مضره دیورلر . اوراق مضرت دکل ، اوراق هدایت اولدی . بو واسطه ایله اونلرک کوزلری آچیلدی ، نه اولورسه اولسون دیه سر بستانه حرکتله باشلادیلر . یکی یتیشن دیندار و منور الافکار ضابطلر من حقیقت حالی اهالی یه آکلاتیورلردی :

— بو مظالم ، بو استبداد بزی بیره جک . کیت کیده پریشان اوله جغز . کلاً محو اوله جغز . دیورلردی ... فی الحقیقه بو ، شبهه سرزدی . اک بیوک مقامده بولونانلر قسمله سویلیورلر ایدی :

— واه مارتله قدر کتمز ، محو اوله جغز . اورده وال ملاقاتلری ، اوقونفرانسلر ، اومذاکره لر نه ایدی ؟ هب بزم ایچون . هب بزی تقسیم ایچون . حق لری ده واردی . کیم اولسه بویله یاپار . ظالم واستبدادله مملکتلر آتش ایچنده قالمش ایدی . بوکا قارشی سکوت موافق انسانیت می ؟ هم استفاده ده وار . یاغمان کیم قاچار ؟

— دکلی نصل اولسه بودولت اورته دن قاله جق ، باری بزده بر پای قاپه لم . دیه بتون حکومتلر حاضر لانیورلردی . بزم غزته لره باقه . اونلر فلاکتلری سعادت شکلنده کوستریورلردی . مسئولیتک بیوک بر قسیمی ده اونلره عاندر . آرا ده صیره ده رجال استبداد ضمناً غزته لره تهدید ائده بولونیورلردی . دنیا ده نلر اولیور ؟ هب کیمسه نیک خبری یوق . روسیه داخلی اختلاللر ایچنده یاندی ، ایران قانون اساسی کورولتیلریله آلت اوست اولدی ، بزم غزته لر هب اسمنی بیله یازاما یور . یالکیز بردغه ایرانه عاندر بر حوادث کورلدی . حوادث دکل ، تهدید :

« مجلس ملی به تحصن ایدن احراراً طویه طوتوله رق کندیلری ، مجلسلری محو و خراب ایدیشلر ! ... »

— کورپیورمیسکز ؟ صاقین بویله شیلره قالقیشمایک . زیرا صوگرا سر زده بویله یاپارز . فکر کزدن چیقارک او خویسلاری . « حریت » بردها دیر یله میه جک درجه ده اولمشدر . .. دیک ایسته یورلردی . بویله خائلر . آرا صره افکار عمومی تهید ایدیورلردی . نصل اولدی صوگرا ؟ بر کره فکرلر آچیلجه جمعیت بیوک بر امیده دوشدی . شمس حریتی صاران بولو طلر یواش یواش طاعلغه باشلا دی . جمعیت آتی دن امین اولغه باشلایه رق غیرت و مساعیسی آرتیردی . بو حریتی استحصال ایچون ملتک بر لشدریسی لزومی تظاهر ایتدی . ایشه بورادن باشلامق لازمدی . بوسایه ده بونک او کتی املق ممکن

قانون اساسی بی‌تمام قبول و اعلان ایشدیردیله، پارلاق موقعتیلره نائل اولدیله، بونلر، بوجیت عالیسه اولیه بویله بر شی دکل . ظن و تخمینک قات قات فوقنده در، بر کره قوجه براردو . قوجه بر ما کیدونیا خاقل . بونلر استانبوله دوغرو یورورلرسه ایکنجی اردوده التحاق ایده جک . استانبول دکل ، بلکه بتون اقالیم محو اوله جق ایدی .

الحمد لله ثم الحمد لله ! کمال اعتدال ایله کیسه نیک بونری قانامه دن یوایش اولدی بتدی . پادشاهک درایتی، انصافی، علویت افکاری شایان تحسین در... یار تجر بهیه قالمشسه ییدی، استانبول اردو-نی قارشو کوندره ییدی ... سوکرا ندر اولوردی ؟ درلو درلو موجب تأسف حاللر ظهور ایدردی، اودرجه که (معاذ الله) مملکتلر آلت اوست اوله جقدی . جمعیتک اولیه شدتلی بر قراری واردی که اوکنه چکمک قابل دظدی . الله پایدار ایتسون ، توفیقات الهیسنه مظهر بیورسون .

حقیقت بویله ایسته . اجالاً سویلیورم . بونلر هپ اللهک عنایتی . جناب حق قدرت الهیسه یله ندر کوستر . [وهو لقا هر فوق عباده] [یدالله فوق ایدیم] . بوظالملمرده پک ایلری کتدیلهردی . ال صوک یایدققری ظلم (صاحب ملا) حقنده ایدی، صاحب ملا که عفت واستقامتله معروف بر ذات شریفدر . اعلان حریتدن ایکی اوچ کون اول قوناغنی باسدیلر . قبا صقال نامنده کی حریت . یاننده کندی کبی بر ایکی کشی ده . نه قدر کتب اسلامیه وارسه جمله سنی آیلر . بیچاره نیک خبری ده یوق ، خانه سنده دکل ایش . ساخلمانه سنه کیدن ظالملر اوراده بولنان قادیلرک جمله سنی بر او طهیه حبس ایدرلر . نه قدر دولایلر ، چکمجهلر ، یازنخانلر وارسه قیرمشلر ، دوکشلر ، آشیرمشلر . او قیمتدار یازمه کتابلری ، بقالهن چواللر کتیرتمشلر ، چواللر ایچنه آیاقله باصهرق طولدرمشلر . ایسته ، هچ شبهه سز ، بووقعه هائله اللهک غیرت الهیسنه طوقوبدی . او نفیس کتابلر ، یازمه تفسیرلر ، مصحف شریفلر ... هپسی چواللره طولدورلدی . اوملعون قبا صقال هپ آیاقله باصیورمش . بویله ملعنت ، بویله دنات جهانده ایشیدیللمشدر . بونه اداره !

اک نهایت صانکه او مبارک ذاتک آهی طوتدی ، ایکی کون سوکره جمله سی سر نکون اولدی . بر صرصر حریت خزان یاراغنی کبی جمله سنی طوبراقره سردی . بتون او جباره محو و پریشان اولدیله . الله حکیم مطلق در ، قاهر ذوالجلال در ، کیسه نیک آهی کیسه ده بر اقا . هانی او جباره ؟ هانی او فرعونلر ؟ هانی او اولی الاستبداد ؟ هپسی محو و پریشان اولدی . سریر استبداد لری ، زندانلره منقاب اولدی . ایاقتریه باصققری کتابلر ، کمال بربر غرضنفر جلادت اولدی ده باشلری آزدی . [بر قاچ کون سوکرا صاحب ملایه آدم کوندردیله ، النی آیاغنی او پدور دیلر : — آمان ، عفو ایت ! دیدیلر . چونکه اکلا دیلر که بو یایدققری حددن پک آشیری ایدی ، مثل کورلمه ش بر جانی تدی .

— عفو اوله جق بر قصور ایتدی که عفو ایدهیم ، دیدی . مشار الیه حضرتلری گویا که جمعیه منسوب ایش ، سلائیکه بر دامادی و ارامش ، بر مخدومنده غازی اوره نوس زاده لردن اسکندر پاشانک قیزی آماش . ایسته بویله بر حکم سز مناسبتله کندیسنی اتمام ایشلر . قوجه خانه دانک اوینی باصدیله . ایشا سنی نارومار ایتدیله . فقط ایکی کون سوکرا اله ، آیاغنه صاریلدیله . آمان ذیله دیلر .

— اونا غا ز سکز ، دیدی عفو دیله نیرسکز . یایدیکنز ملعنتک درجه شاعتنی دوشونمور میسکز ؟ عفو اولنه جق بر ظلم میدر ؟ هایدی بن عفو

اوله جقدی . بوکا مطلقا لزوم واردی . اونیزی بکلر ، اونور بکلر کبی قهرمانلر جمعیتک توسعنه چوق یاردیم ایتدیله . اشقیا تعقیبه کیده جکسکز ! دیورلردی اونلره . اونلرده ! — پک اعلی ! دیدرک معیتنه بر طابور عسکر آلیر کیدرلردی .

— زیه کیدیورسکز ؟ — اشقیا تعقیبه (۱)

موزیکه چالمغله اشقیا تعقیب اولنورمی ؟ بیلیورلرکه مقصد ، بودکل . اصل مقصد ، عسکری یورمق ، آچلقدن اولدرمک . — هانیا اشقیا ؟ صور دقلری وقت : — نه یاپلم ، دیورلردی ، قاچور حریتلر . بوروایله اشقیا تعقیب اولماز . اونک اصولی باشقه . جدی محاربه ده بورولر اولور .

ایسته بودلاورلر ، بو قهرمانلر ، بو نازنین آرلر نه یایدیلر ؟ بر طابور عسکری آلدیلر ، بر اورمانه کیدیلر . نه اشقیا وار ، نه خفیله . « کنگز قارداشلر ! » دیه اونور الافکار ضابطلر ، او عاجاب ارککلر برر نطق ایراد ایتدیله . بتون او مظالمی ، عثمانیلرک دوچار اولدیغنی فلاکتی . بو احوالک و خانتی آکلاندیلر . هپسی نیجه دعوت ایتدیله رسه اوله قبول ایلدیله . جان و کولدن معفه ال باصهرق یمن ایتدیله . امته حریت و یریلسون دیه عهد و پیمان ایتدیله . استحصال حریته قرار و یردیله . بزدمه ملا یوز کشی آیلردی . اونلره حقیقت حالی اکلاندرلر ، یمن ایتدیله لرلردی . سوکرا ایتسی دفعه باشقه یوز کشی آیلردی . او اولجه کیدنلری آلامزدی . اونلرده یمن ایتدیله .

حکومت اوله ظن ایدیوردی : اشقیا تعقیب ایدیورلر . حالبوکه بونلر بویله بویله بر قاچ سننده ایشی اول درجه محکم تقویه ایتدیله که تلغراف باشنه کچدکری زمان سرای ارکانی شاعیردی قالدی . حقیقه شاشیله جق شی در . اونه تدبیر ، اونه اتحاد !

— هایدی اشقیا تعقیبه ! دیندیمی ؛ ایسته نیازی حاضر . طابوردن ایسته دیکی دلورلری سچر ، او یمن ایتیلری ، ایشدن خبردار اولمیانلری آیلر ، طاغه چقار . اشقیا تعقیب ایده جکلر . حالبوکه قصبه دن چقار چیقماز خط حرکت دکیشیر . بر اورمانه چکیلرلر : — بزسلامتمز ایچون بر یول بولدق ... دیه نطق باشلار . ذاتا استعدادده وار . هر کس حقایق احوالی اکلامش . هر کسک یورکی یاغش . اونلری اتحاد ایدخال ایچون کوچک بر نطق کفایت ایدردی . بویله بر تشبهن خبردار اولونجه اونلرده یمن ایتدیله . کینی نیازی بک ، کینی انور بک ، کینی احمد بک ، کینی محمد بک یمن ایتدیله . بودلاورلرک تعدادی قابل دکل !

هم نه قدرده تحف بر جمعیت . بر برلری ده طانیماورلر . جمعیت اعضاسندن اولان ذات ، بر قاچ کشی بی بیلور . بوموال اوزره نه قدر عسکر وارسه هپسی جمعیه داخل اولدیله . حریتی استحصال ایچون قانلرینک صوک دامله سنی دوککه مهیا اولدقلرینه یمن ایتدیله . اوچ درت سنه دنبری بویله ایش سوکرادن خبر آیلررز . هپسی بویله یمن ایتدیله . حاضر لاندیلر . اتحاد تام . اتفاق مکمل . هر طرفه آدملر کوندردیله . بر چوق یرلرده شعبه لر تشکیل ایتدیله .

سوکرا خفیله طوعیه باشلادیله . جمعیت ده ایجاب ایدن تدابیر شدیده قصور ایتدی . ماوریندن لزوم کوردکلی و امنیت ایتدکلی کیسه لری دائرة جمعیه ادخال ایتدیله . بر طاقم خانلری ده محو ایتدیله . بورادن بر کون اول اوراده اعلان حریت ایتدیله . پادشاهله ده مخبره ایتدیله .

ایستادم، جناب الله سزای عفو اتمیز، بن قاچاق دکلم، انسان کی کله دیدیکز، تفتیش و تحری ایله جکیز دیله دیدیکز، بن مسانتمی ایله جکدم؟ کتب اسلامی بی بوبله چوالله ره طول دوره رق ایاقله باصمق رومی؟ قابل دکل، الله تالی بونی عفو اتمیز، مطلق بلا کزی ویره جک در.

فی الحقیقه در عقب هپسی بلالری نی بولدیلر. قهر ربانی یه گرفتار اولدیلر. بوو قهده ایشته بو یوک بردرس عبرتدر [

شیدی در سزه کلهلم [قان تنازعتم فی شی فردوه الی الله والرسول] اکر سز امر اکر زله بر شیده اختلاف ایدرسه کز صاقین قلیجه حل ایلهلم، دیمیک، اومقامک قدسیتی وار. اوکا قارشی طور مق حرمت سز لک در. هیچ بر حکمدار ملتک محوینی ایسته من. سوء اداره وتدییر داغما مفسد لک اغواسی ایله وقوع بولور.

پادشاهک اطرافنی صاردیلر. مقام محترم ومقدسی لکله مک ایسته دیلر. حالوکه پادشاه ذیشان عاقل، رحیم، کریم در. حسن اخلاقی وار. بتون ممالکجه اشتهاری وار. دراینده، فطانتده حقیقه مثلی یوق. فقط خائنلر واسطه اولدیلر، اودراچی، اوکالاتی داغما وهمیانه تابع ایدرک سوء استعمال ایشیلر. مادام مقامک قدسیتی وار، اوراده بولونان ذاتک بر موقع احترامی وار، اونک چاره سی نه در اختلاف زماننده؟ [فردوه الی الله والرسول] الله تعالی سزه نه فرمان بویورمش، رسول الله نه امر اتمیز، اوکا مراجعت ایلهک. اختلاف کزی شوری ایله حل ایلهک. ساثر ملتک سلامت لری نی نه بولده تأمین اتمیز لسه سزده اوله یاپک. — اما بز فساد چیقاره جغز! ... اووقت مؤمن صابیلماز سکز.

[ان کتم تؤمنون بالله والیوم الآخر] اکر جناب الله، یوم قیامته ایمانک زوار سه ایشکزی بوبله شوری ایله حله قالیشیکز. امرایه دشمن اولمایک. الله ورسولی نصل امر اتمیز سه اوله یاپک. اختلاف نصل قالقار اورته دن؟ مشورتله! پک اعلا ایشته. مجلسلر یاپک. اختلاف حل اولور کیدر. باق باق! قرآنده هر شی وار. [قان تنازعتم فی شی فردوه الی الله والرسول] ان کتم تؤمنون بالله والیوم الآخر. [اولی الامر اطاعتی امرایتدکن صوکر ا قوللرینه نه فی امر ایدیور؟، اطاعته مانع اوله جق اسبابی نه صورتله ازاله بیورور؟] قان تنازعتم فی شی فردوه الی الله والرسول. [ارا کزده بر اختلاف ظهور ایدرسه حسن صورتله تسویه چایشیک. الله تعالی حضرت لری نه دیمش، پیغمبر ذیشان نه دیمش؛ بیلز دکلسکز.] ماتشاور قوم لاهدوا لارشده امرهم الخ [هرکیم مشورتله عمل ایدرسه نائل رفاه اولور. هرکیم مشاوره بی ترک ایدرسه هلاکدن باشقه بر نتیجه سی اولماز ...

صوکر نه بیورور؟ [ان کتم ...] البت سزک جناب الله، قیامت کوننه ایمانک زوار. الاهدن قورقک. عدالتدن باشقه شی ایسته میک. امین کیسه لری اورته یه قویک. بو صورتله اختلاف لری ازاله ایلهک. [ذلک خیر] ایشته بو مشورتله فصل امور اتمیز، ازاله اختلاف ایلهک، بویولده اربابنک رأینده، امانتک فکرنه مراجعت اتمیز ... حق کزده هر شیدن خیرلی در. [واحسن تأویلا] عاقبت جهتیه یک کوزل در. عاقبتکز بونکله تأمین اولنور. حسن خاتمه یه بونکله نائل اولور سکز. هر درلو سلامتی الهه اتمیز اولور سکز. منازعه یه قارشی بوبله بر شوری تأسیس ایدرک او بولده معدلت قانونک اجرا بی تأمین اتمیز ... صرف خیردر. سلامت عمومیه ایچون بشقه بول، بشقه چاره یوق. حکومت علیه نه جرات بویوک مفسد تدر. اوکا نه حاجت! آرادن حائل لری قالدیر سکز. پادشاهله ملتی بر ایدر سکز.

بودها کوزل دکلی؟ بر ذات دیوردی که: — بکن سلامتده حیران قالدیم. ملت پادشاهنه قاوشدی. پادشاهده لذت حریتی طانیدی. خائنلرکده بوتون یوزلری قاراردی. ارباب صداقتک کولکلری مسرتله طولدی. شیدی نه اولکی قدر عسکر وار، نه ده بندکان صادقان (!) آفشلر ایچنده پادشاه، پرفخر سرور جامع شریفه کلدی، کتدی، هر کس ده: ماشاء الله! دیدی. ایشته پادشاهلق ده، ملیتده بودر. قهر ایله لذت اولماز. لرزش واحتران ایله سلطنت سورمک بر شان وشرف صابیلماز. ایشته خائنلر اورته دن قالدیدی. کوزل بر هیئت وکلا تشکل ایتدی. مهتم، امین ذوات، آرتق بزم ایچون لازم کلن شی اونلرک موفقیته دعا اتمیز در. بر بر مزله خوش کچینهلم. جمعیت اعتدال وسکوئی توصیه ایدیور. اعتدال کارانه حرکت شریعتک احکام مهمه سندنر. اعتدال وسکوئی محافظه لازم. دشمنلرک انتریکه لرینه متیقظ اولمی. بر طاقم تعصبه طوقونه جق شیر اولور. بونلر ذاتاً اولوردی. فقط تحریک ایچون شیدی سکا دشمنلر سو بیلور لر، احتمالک سن وقتیه کوره مزدک. شیدی هر شی میدانه چیددی. ای، فنا سچیلور. ملت اوتوز سنه ظرفنده بر آق کون کورمدی که. افراد ملتی قاربازغنه. سر خوشلغه هپ مایوسیت سوق ایتدی. رؤسانک مکرندن، خفیه لک شرنندن هیچ بر شی یاپیله مایوردی. اوچ کشی بر آرایه کله مزدی. نصل شرکتلر تشکل ایله بیلسون؟ هر شیئی سد و بند اتمیزلر. بوتون اورته لنی خراججه کسمش لردی اشتغال ایچون نه قالیر؟ .. مایوسیت، مایوسیت ... هایدی سر خوشلق، دوغرواقله ایش کوره جک بر بول بر اقامش لری. بو ملتک قابلیت انکار اولماز. فقط سلامت بوللری آچیلر سه باق. بر عزمکده قابلیت وار. چونکه بیلر سکز، بزم نه منبت اراضی مز وار. بتون ممالک اسلامی بی بسلدکن باشقه دیگر مملکت لره بیله ذخیره یتدی رر. او خطه عراقیه ... دنیاده مثلی یوق بر قطعه در. اوراده قالر آچیلر، شرکتلر تأسیس ایدرسه نه خزینه لر وجوده کلیر. بلاد اسلامیه دورلو دورلو معدن لرله طولورد. انشا الله تعالی ملت ز آرزمان ایچنده پک بیوک منفعتلر استحصال ایله جک. اون سنه ده بو ضرر لری چیقارمغه چالیشه جغز. هر کسک یوزی کوله جک. اکر بوبله اولماسه بیدی محو اوله جقدق.

دیمک که ده دنیانک مدتی وار. ملل ساثره ایله اوله بر اتحاد وجوده کلدی که خارقه در خارقه! اسرار الهیه به عقل ایرمن. هر دورک بر خاصدی اوله بیلر. اتحادک بودور لوسی ده خوارق دورنده ظهوره کله مش، نظیری کورلمه مشدر. ملل غیر اسلامیه ایله مسلمانلر بعنایه الله تعالی اوله یکه وجود اولمشدر ... چونکه هر کسک یورکی یاغش ایدی. اک مشور سر کرده لر کلدی لر، سالنیکده سلاخلری تسام ایتدی لر. اک مشهور بلغار ریشلری کلوب اظهار شادمانی ایلدی لر. بو موفقیتی اوله تصویب ایتدی لر که حیرت! .. [لوانفقت ...] بتون دنیانک میلیون لری صرف ایتسهک بو موفقیتی استحصال قابل دکلدر. بو پاره ایله اولور شی دکل. بوبله قانه صوصامش، بر بر لرینه دشمن اولمش، داغما مقاتلات ایچنده یاشامش ... بوبله اقوامک بر آن ایچنده یکه وجود اولسی ... حقیقه خارقددر، معجزه اجدیده در، کرامت عجیبه در. ایشته الله ورسوله ایمان ایدنلر اونلرک او امرور ضامنن خارجه چیقماز لر. هر ایشلری مشورتله یاپار لر. شریعتک کوستر دیک کی یکه وجود اوله رق یاشار لر. الحمد لله بول آچیلدی، یوزویه لم. بو کون بو قدرله اکتفا ایله لم ...